

การศึกษาประเมินความต้องการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพ
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
A Study of Stakeholder Needs Assessment for Quality Development
towards Bachelor of Arts Program in Thai, Ubon Ratchathani Rajabhat
University

ภัทรขวัญ ทองเถาว์* นิสานาญ โสภาพล ปานรดา วรรณประภา ณัฐสุตา ภาระพันธ์ กนกศักดิ์ ธาณี
Pattrakwan Thongtaow* Nisanart Sopaphon, Parnrada Wannaprapa, Natsuda Paraphun,
Kanoksak Than
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*^{2,3,4,5}
Thai Program, Faculty of Humanities and Social Science
Ubonratchathani Rajabhat University
Pkwan2528@gmail.com

Received: May 2, 2025

Revised: June 26, 2025

Accepted: July 9, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กลุ่มเป้าหมายคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 85 คน อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจำนวน 10 คน ศิษย์เก่า จำนวน 35 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 29 คน เก็บข้อมูลในเชิงปริมาณผ่านแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน 5 ระดับ ของ Likert (Likert Five Rating Scales) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องการและสนใจศึกษาด้านทักษะการสื่อสารภาษาไทย และคาดหวังผลลัพธ์การมีความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องการรายวิชาที่มุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมบัณฑิตมีความมุ่งมั่น อดทน ตั้งใจในการศึกษา ศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิตต้องการให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทย วรรณกรรมไทย คติชนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้จริง

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพหลักสูตร ความต้องการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สาขาวิชาภาษาไทย

Abstract

This research aimed to investigate the needs of stakeholders regarding the development of the Bachelor of Arts Program in Thai, Ubon Ratchathani Rajabhat University. The target groups consisted of four categories of stakeholders: 85 upper secondary school students, 10 instructors and program administrators of the Bachelor of Arts Program in Thai

at Ubon Ratchathani Rajabhat University, 35 alumni, and 29 graduate employers. Quantitative data were collected through an online questionnaire using a five-level Likert rating scale. The findings revealed that upper secondary school students expressed strong interest in studying Thai language communication skills and expected learning outcomes that would enhance their knowledge and proficiency in Thai communication at a higher and more effective level. Instructors and program administrators emphasized the need for courses that focus on developing student competencies aligned with labor market demands and changing social contexts. Graduates demonstrated attributes of commitment, perseverance, and strong motivation toward learning. Alumni and graduate employers indicated the need for graduates to be able to practically apply knowledge of Thai language communication, Thai literature, and folklore in their professional work.

Keywords: Curriculum Quality Development, Needs, Stakeholders, Thai Language Program

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศและเสริมสร้างศักยภาพของประชากรให้สามารถแข่งขันในระดับสากลได้ ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีและสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีบทบาทในการผลิตบัณฑิตให้เป็นกำลังสำคัญของประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2567) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) ซึ่งมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ที่ให้ความสำคัญกับ "การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต" (Lifelong Learning) โดยมีเป้าหมายให้บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การศึกษาที่มีคุณภาพต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Literacy) ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีวิสัยทัศน์มุ่งมั่นเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและวิจัย เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืน มีปรัชญามหาวิทยาลัยราชภัฏโดยยึดมั่นในหลักปรัชญาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนและสังคม โดยเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชน พันธกิจ เป้าหมายของมหาวิทยาลัยมีอยู่ด้วยกัน 4 ข้อ คือ

1. จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล
2. ดำเนินการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและท้องถิ่น
3. ให้บริการวิชาการและสนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม

4. อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย โดยมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญา และเป้าหมายของมหาวิทยาลัย โดยหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีองค์ความรู้ด้านภาษาไทย วรรณกรรมไทย และคติชนวิทยา มีการออกแบบรายวิชาที่ตอบสนองทั้งด้านองค์ความรู้ดั้งเดิม และการพัฒนาเชิงนวัตกรรม เช่น รายวิชา “คติชนวิทยา” “วรรณคดีเอกของไทย” ที่มุ่งเน้นในการธำรงมรดกทางวัฒนธรรม รายวิชา “การเล่าเรื่องด้วยสื่อออนไลน์” และ “การผลิตสื่อและนวัตกรรมการทางภาษาไทย” “การนำเสนอสารภาษาไทยด้วยสื่อร่วมสมัย” ที่แสดงถึงการให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัล การผลิตเนื้อหาภาษาไทยบนแพลตฟอร์มใหม่ ๆ และการคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่เข้ากับความต้องการของตลาดแรงงาน ในปัจจุบัน นอกจากนี้ หลักสูตรยังให้ความสำคัญกับทักษะทางด้านวิชาชีพและภาวะผู้นำ เช่น “ศาสตร์และศิลป์การเป็นพิธีกร” “การเขียนเอกสารสำนักงาน” และ “วาทศิลป์เชิงปฏิบัติการ” ซึ่งช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ ความสามารถในการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมืออาชีพ และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตอาสา ความเป็นผู้นำ ทำงานร่วมกันเป็นทีม (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; 2567) และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ยังได้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Outcome-Based Education Learning) ก่อให้เกิดกระบวนการแสวงหาความรู้การเรียนรู้ตลอดชีวิต และอิงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดให้มหาวิทยาลัยต้องผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถรอบด้าน (Holistic Skills) ไม่เพียงแต่ในเชิงวิชาการ แต่ต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชำนาญ และมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2567)

บริบทการสื่อสารภาษาไทยในปัจจุบันได้ขยายออกไปมากกว่าการเรียนการสอนในระบบการศึกษา และการผลิตงานวรรณกรรม การสื่อสารภาษาไทยหมายรวมถึงการใช้ภาษาไทยในภาคธุรกิจ การสื่อสารสาธารณะ และสื่อดิจิทัล ซึ่งความต้องการตลาดแรงงานในปัจจุบันต้องการผู้ที่สามารถสื่อสารและมีทักษะด้านภาษาไทยที่หลากหลายมากขึ้น ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องคำนึงถึงแนวโน้มเหล่านี้ และปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถทางภาษาไทยที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน การที่หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยจะสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ซึ่งได้แก่ ผู้สนใจเข้าเรียน คณาจารย์ ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต เนื่องจากช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการ ความต้องการของตลาดแรงงานและเพิ่มความพึงพอใจต่อผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ท้องถิ่นและสังคม การได้ศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาหลักสูตรนี้ จะช่วยให้หลักสูตรสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงานและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างคุณภาพของบัณฑิตและความสำเร็จของการศึกษาอย่างยั่งยืน

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายหลัก เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ท้องถิ่น สังคมไทยและแนวโน้มของตลาดแรงงานในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมายคือ

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้น ม.5 และ ม.6 หรือเทียบเท่า จากโรงเรียนเครือข่ายที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 85 คน
2. อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่รับผิดชอบหลักสูตรโดยตรงตามที่แต่งตั้งในโครงสร้างการบริหารหลักสูตรจำนวน 10 คน
3. ศิษย์เก่า ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 35 คน
4. ผู้ใช้บัณฑิต เป็นผู้ใช้บัณฑิตจากหน่วยงานหรือองค์กรที่มีการจ้างงานบัณฑิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ (สถานศึกษา) หน่วยงานเอกชนและหน่วยงานราชการอื่น ๆ จำนวน 29 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 4 ชุด สำหรับกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่

1. แบบสอบถามความต้องการและความสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำหรับกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำหรับกลุ่มอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. แบบสอบถามความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำหรับกลุ่มศิษย์เก่า
4. แบบสอบถามความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำหรับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นคำถามของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือ

2. สร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 4 ชุด สำหรับกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert (Likert Five Rating Scales) โดยมีรายละเอียด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. นำแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 4 ชุด สำหรับกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อความถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการทราบ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Item Objective Congruence: IOC) หากตรวจสอบได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าข้อความถามในแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีความสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (สมนึก ภัททิยธนี 2560) ซึ่งแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ชุดที่ 1-4 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.60-1.00 ทุกข้อความถาม

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของบรอนนาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 ซึ่งมีความมากกว่า 0.80 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายได้ (Cronbach, L. J., 1951)

5. นำเครื่องมือที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามระบบออนไลน์ ผ่าน Google Form ในโปรแกรมไลน์กลุ่มปัทมศิลา (กลุ่มนักเรียนที่สนใจเข้าศึกษาต่อ) โปรแกรมไลน์กลุ่มคณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย โปรแกรมไลน์กลุ่มศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิตศิลปศาสตรบัณฑิตภาษาไทย ในช่วงเดือน กรกฎาคม-สิงหาคม 2567

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

1. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายข้อและรายด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของบุญชุม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของค่าเฉลี่ยรายมาตรฐานเพื่อหาการกระจายความคิดเห็นของตัวอย่าง

2. แปลผลและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 4 ชุด ผลการวิเคราะห์ได้ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการและความสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 85 คน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชายจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 เพศหญิงจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 64.70 ระดับการศึกษาของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 83.52 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 14 คน เกรดเฉลี่ยของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2.50-2.99 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ 2.00-2.49 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 25.88 อยู่ระหว่าง 3.00-3.49 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 21.17 และเกรดเฉลี่ย 3.50-4.00 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.94 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สรุปข้อมูลได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการและความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ความต้องการและความสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ด้านความสนใจในการศึกษา			
1.1 ด้านหลักภาษาไทย/ภาษาศาสตร์	4.80	0.46	มากที่สุด
1.2 ด้านวรรณกรรม/วรรณคดีไทย	4.78	0.42	มากที่สุด
1.3 ด้านคติชนวิทยา/วัฒนธรรมไทย	4.48	0.67	มากที่สุด
1.4 ทักษะการสื่อสารภาษาไทย (ฟัง/พูด/อ่าน/เขียน)	4.88	0.32	มากที่สุด
1.5 การฝึกเขียนวรรณกรรมไทย (เรื่องสั้น/นิทาน/นวนิยาย)	4.58	0.61	มากที่สุด
1.6 การฝึกเขียนคำประพันธ์/กวีนิพนธ์	4.56	0.68	มากที่สุด

1.7 การอ่านออกเสียง การอ่านทำนองเสนาะ	4.65	0.57	มากที่สุด
1.8 การพูด วาทศิลป์การพูด งานพิธีกร	4.71	0.55	มากที่สุด
2. ความต้องการด้านผลลัพธ์จากการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี			
2.1 มีความรู้ด้านหลักภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น	4.59	0.66	มากที่สุด
2.2 มีความรู้ด้านวรรณกรรมและวรรณคดีไทยในระดับที่สูงขึ้น	4.52	0.70	มากที่สุด
2.3 มีความรู้และความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น	4.65	0.48	มากที่สุด
2.4 มีความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.88	0.32	มากที่สุด
2.5 มีรายวิชาเกี่ยวกับการสื่อสารภาษาไทยที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ	4.79	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าในด้านความสนใจในการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจการศึกษาภาษาไทยทักษะการสื่อสารภาษาไทย (ฟัง/พูด/อ่าน/เขียน) มากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ 4.88 อันดับสองคือ ด้านหลักภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ค่าเฉลี่ยที่ 4.80 และ ด้านวรรณกรรม/วรรณคดีไทยค่าเฉลี่ยที่ 4.78 ความต้องการและความคาดหวังผลลัพธ์ในการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีความต้องการเกี่ยวกับการมีความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น มากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ 4.88 รองลงมาคือ มีรายวิชาเกี่ยวกับการสื่อสารภาษาไทยที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.79 และ มีความรู้และความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ค่าเฉลี่ยที่ 4.65

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำหรับกลุ่มอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มีผู้มีส่วนได้เสียตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 10 คน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปผลได้ดังนี้ เพศชายจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 เพศหญิงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งอาจารย์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ประสบการณ์สอน มากกว่า 15 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 11-15 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และ 1-5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ความต้องการด้านการพัฒนารายวิชาในหลักสูตร			
1.1 รายวิชาในหลักสูตรที่สอดคล้องกับปรัชญามหาวิทยาลัยและคณะฯ แสดงอัตลักษณ์ของสาขาวิชาภาษาไทยและท้องถิ่น	4.70	0.48	มากที่สุด
1.2 รายวิชาในหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม	4.90	0.31	มากที่สุด
1.3 รายวิชาในหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.50	0.52	มากที่สุด
1.4 รายวิชาที่มุ่งเน้นนักศึกษาสามารถได้นำความรู้ทางภาษาไทย วรรณกรรมไทยและคติชน สามารถนำไปในสถานการณ์จริงและการประกอบอาชีพ	4.80	0.42	มากที่สุด
2. ความต้องการด้านคุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี			
2.1 มีความมุ่งมั่น อดทน ตั้งใจในการศึกษา	4.90	0.31	มากที่สุด
2.2 มีจิตอาสา จิตสาธารณะ การทำงานเพื่อส่วนรวม มีทักษะการทำงานเป็นทีม	4.80	0.42	มากที่สุด
2.3 มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีมนุษยสัมพันธ์	4.70	0.48	มากที่สุด
2.4 มีกิริยา วาจา นอบน้อม ปฏิบัติตนเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.60	0.51	มากที่สุด
2.5 มีทักษะในการปรับตัว มีความคิดยืดหยุ่น	4.50	0.70	มากที่สุด
2.6 มีทักษะทางเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและนำเสนอภาษาไทยในการทำงาน	4.40	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 สรุปความต้องการด้านการพัฒนารายวิชาในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับหนึ่ง 4.90 รายวิชาในหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม รองลงมาคือ รายวิชาที่มุ่งเน้นนักศึกษาสามารถได้นำความรู้ทางภาษาไทย วรรณกรรมไทยและคติชน สามารถนำไปในสถานการณ์จริงและการประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ย 4.80 และรายวิชาในหลักสูตรที่สอดคล้องกับปรัชญามหาวิทยาลัยและคณะฯ แสดงอัตลักษณ์ของสาขาวิชาภาษาไทยและท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยที่ 4.70 ความต้องการด้านคุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อันดับหนึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.90 คือ มีความมุ่งมั่น อดทน ตั้งใจในการศึกษา รองลงมาคือ มีจิตอาสา จิตสาธารณะการทำงานเพื่อส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยที่ 4.80

และ มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.70

3. แบบสอบถามชุดที่ 3 แบบสอบถามความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำหรับกลุ่มศิษย์เก่า สามารถสรุปข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้ เพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 เพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาอายุ 22-30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 และอายุ 41-50 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 สถานที่ทำงาน ทำงานในหน่วยงานรัฐมากที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 รองลงมาคือ หน่วยงานเอกชน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 ข้อมูลความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความต้องการด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	Mean	S.D.	การแปลผล
1. สามารถนำความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทย วรรณกรรมไทย และคติชนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง	4.91	0.28	มากที่สุด
2. วิชาที่เรียนมีการปรับปรุงให้ทันสมัย ทันต่อความเปลี่ยนแปลงกับบริบทสังคมโลก	4.89	0.32	มากที่สุด
3. เนื้อหาในรายวิชานำมาปฏิบัติเพื่อสามารถให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง	4.83	0.38	มากที่สุด
4. มีทักษะในการปรับตัว การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์	4.77	0.43	มากที่สุด
5. มีความมุ่งมั่นตั้งใจ อดทน มีจิตอาสา จิตบริการ ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	4.66	0.48	มากที่สุด
6. มีความรู้ด้านทักษะและเทคโนโลยีและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน	4.57	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่มีมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ สามารถนำความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทย วรรณกรรมไทย คติชนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง ค่าเฉลี่ย 4.91 รองลงมาคือ วิชาที่เรียนมีการปรับปรุงให้ทันสมัย ทันต่อความเปลี่ยนแปลงกับบริบทสังคมโลก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.89 และเนื้อหาในรายวิชานำมาปฏิบัติเพื่อสามารถให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริงมีค่าเฉลี่ยที่ 4.83

4. แบบสอบถามชุดที่ 4 แบบสอบถามความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีสำหรับผู้ใช้งานบัณฑิต สามารถสรุปข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้ เพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 47.35 เพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 56.56 ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 55.17 รองลงมาอายุ 22-30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 27.59 และอายุ 41-50 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.59 สถานที่ทำงาน ทำงานในหน่วยงานรัฐ(สถานศึกษา) มากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 68.96 รองลงมาคือ หน่วยงานเอกชน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24 และหน่วยงานราชการรัฐงานอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 ข้อมูลความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ความต้องการในด้านทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี	Mean	S.D.	การแปลผล
1. สามารถนำความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทย วรรณกรรมไทย คติชนไปประยุกต์ใช้ได้ในการทำงานจริง	4.79	0.41	มากที่สุด
2. มีความรู้ด้านภาษาไทยที่ถูกต้อง แม่นยำ	4.72	0.65	มากที่สุด
3. การเสริมความรู้และทักษะอื่นที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ เช่น หลักกฎหมายเบื้องต้น เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะชีวิตและการทำงาน ฯลฯ	4.69	0.60	มากที่สุด
4. มีทักษะในการปรับตัว การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์	4.66	0.67	มากที่สุด
5. มีความมุ่งมั่นตั้งใจ อดทน มีจิตอาสา จิตบริการ ในการทำงาน เพื่อส่วนรวม	4.59	0.63	มากที่สุด
6. มีความรู้ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ชีวิตประจำวันและการทำงาน	4.52	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ใช้นักศึกษามีความต้องการบัณฑิตที่สามารถนำความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทย วรรณกรรมไทย คติชนไปประยุกต์ใช้ได้ในการทำงานจริง มากเป็นอันดับหนึ่งค่าเฉลี่ยที่ 4.79 รองลงมาคือ มีความรู้ด้านภาษาไทยที่ถูกต้อง แม่นยำ ค่าเฉลี่ยที่ 4.72 และการเสริมความรู้และทักษะอื่นที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ เช่น หลักกฎหมายเบื้องต้น เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะชีวิตและการทำงาน ฯลฯ ค่าเฉลี่ยที่ 4.69

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่นำเสนอ สามารถอภิปรายข้อมูลที่ได้้อย่างละเอียด โดยเน้นจุดเด่นและประเด็นที่สามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต และตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจากผลการวิจัย ได้ดังนี้

จากผลการศึกษาความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้เห็นว่า นักเรียนมีความต้องการด้านการสื่อสารมีความสำคัญสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดแรงงานที่ต้องการบุคลากรที่มีทักษะด้านการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการสื่อสารทางธุรกิจ การตลาด การเขียนเชิงวิชาการ หรือการใช้ภาษาไทยในสื่อดิจิทัล และยังสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนให้ความสำคัญกับทักษะการใช้ภาษาไทยในชีวิตจริงมากขึ้น และมากกว่าการศึกษาเฉพาะทฤษฎีทางภาษา การพัฒนาหลักสูตรจากความต้องการของนักเรียนจึงควรปรับหลักสูตรมีเนื้อหาที่ทันสมัย เนื้อหาการเรียนด้านการสื่อสารไทยยังคงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญที่ยังคงมุ่งเน้น เพิ่มการศึกษาที่เกี่ยวกับสื่อทันสมัยหรือสื่อดิจิทัล และเป็นเนื้อหาการเรียนสามารถใช้ในการทำงานจริง

ด้านความต้องการของผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรควรมีการปรับปรุงรายวิชาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น การเพิ่มทักษะดิจิทัล หรือการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ควรพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักศึกษานำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงและการทำงาน และปลูกฝัง อบรมบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะความมุ่งมั่น อดทน การทำงานเป็นทีม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้นักศึกษาพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาหลักสูตรควรมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงรายวิชาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การเพิ่มทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดเชิงวิเคราะห์ ทักษะดิจิทัล และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนในหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น การฝึกปฏิบัติจริง การฝึกงาน หรือโครงการที่สามารถนำไปสู่โอกาสทางอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรนนท์ ต้นพานิชย์ และคณะ (2567) เรื่อง ศึกษาความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา พบว่าด้านความรู้ บัณฑิตต้องมีการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตัวเองตลอดเวลาตลอดชีวิต สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปใช้ในการทำงานกับเพื่อนร่วมงานได้ ต้องมีความรู้ที่เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์ของตนเอง และสามารถแสวงหาองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง ด้านทักษะสามารถออกแบบและสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา การบริหารจัดการทางพลศึกษา และบัณฑิตต้องมีทักษะในการเลือกข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างมีสติและมีเหตุผล ต้องมีทักษะการควบคุมอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสังคม ต้องมีทักษะการประกอบกรอย่างมืออาชีพ ต้องมีทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ต้องมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบ ต้องมีทักษะการประยุกต์ใช้ข้อมูล เพื่อสามารถสร้างการแข่งขันได้และต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและรู้เท่าทันข้อมูลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ด้านเจตคติ บัณฑิตต้องมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับตนเองและผู้อื่น ต้องมีความกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองไม่ใช่ทำตามคนอื่น ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ต้องมีความซื่อตรงและเที่ยงธรรม ต้องมีความตระหนักรู้ มีสติ ต้องมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ต้องมีทัศนคติเชิงบวก ต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องมีการเคารพในความเป็นผู้ใหญ่ ต้องมีความเคารพสถานที่ที่เข้าไปอยู่ ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองในองค์กร

ข้อมูลจากศิษย์เก่าชี้ให้เห็นถึงความต้องการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยเน้นที่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในงานจริง การปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย และการเน้นการปฏิบัติที่ช่วยให้นักศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานในสังคมปัจจุบัน หลักสูตรควรเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสื่อสารภาษาไทย รวมทั้งเพิ่มโอกาสฝึกงานในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บัณฑิตมีประสบการณ์จริง นอกจากนี้ควรปรับเนื้อหาวรรณกรรมและคติชนให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง การปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตามความคิดเห็นจากศิษย์เก่าและผู้ประกอบการจะช่วยให้หลักสูตรตอบโจทย์ตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลกรมแรงงาน (2565) ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มของทิศทางการตลาดแรงงานว่าต้องการแรงงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร มีทักษะการประยุกต์ ทักษะทางดิจิทัล ความมีแบบแผนในการรับมือกับปัญหา การมีความคิดยืดหยุ่นและการคิดวิเคราะห์ทางนวัตกรรม

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้บัณฑิต ผู้ให้บัณฑิตถือเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการจ้างงาน หรือร่วมงานกับบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษา ความคิดเห็นของผู้ให้บัณฑิต สะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังที่แท้จริงของตลาดแรงงาน ทั้งในด้านสมรรถนะ ความรู้ ทักษะการสื่อสาร ความรับผิดชอบต่องาน และคุณลักษณะเฉพาะที่จำเป็นในแต่ละสายอาชีพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ได้ให้ความสำคัญกับการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ความเหมาะสมของผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) เนื้อหารายวิชา และแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะที่ตลาดต้องการ ทั้งนี้ ความคิดเห็นจากผู้ให้บัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร เช่น การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาไทย วรรณกรรมไทย และคติชนในการทำงานจริง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ให้บัณฑิตต้องการบุคลากรที่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์จริง เช่น การสื่อสารในองค์กรและการผลิตเนื้อหาสื่อสารต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้ให้บัณฑิตยังคาดหวังให้บัณฑิตมีความรู้ภาษาไทยที่ถูกต้องและแม่นยำเพื่อการใช้ในทุกบริบทการทำงาน การเสริมทักษะอื่น ๆ เช่น กฎหมายเบื้องต้น เทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะชีวิต ก็เป็นสิ่งที่สำคัญในปัจจุบันที่ช่วยให้บัณฑิตสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับรายงานการสำรวจความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ที่สรุปผลความต้องการตัวแทนภาครัฐที่เป็นผู้ให้บัณฑิตว่า มหาวิทยาลัยควรเน้นการสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น อาจารย์ควรสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษามากกว่าทักษะการจำแต่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริง การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและทักษะที่จำเป็นจะต้องมีการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะบัณฑิตที่ต้องการเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐ ควรมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมายที่จำเป็นต้องใช้งาน ซึ่งปัจจุบันมีน้อยมาก การจัดการเรียนการสอนมีการเชิญผู้ปฏิบัติจริงมาเป็นวิทยากรหรืออาจารย์พิเศษ เพื่อเพิ่มความรู้แก่นักศึกษาในภาคการปฏิบัติ การเรียนการสอนควรเน้นการสอนทั้ง Hard skill และ Soft Skill ให้กับนักศึกษา (เมษา นวลศรี และคณะ 2565) จากความต้องการผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เห็นได้ว่าทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่หลักสูตรควรนำมาเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร คือ การออกแบบรายวิชาที่มีลักษณะสอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาไทยทั้งในแง่ของการสื่อสาร การผลิตสื่อ และการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นการบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลและ AI เข้ากับกระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนให้เท่าทันเทคโนโลยี และสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกยุคใหม่ ในขณะเดียวกัน หลักสูตรควรยึดโยงกับบริบทท้องถิ่น ด้วยการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ของ

พื้นที่อีสาน เช่น ภาษาไทยถิ่นอีสาน วรรณกรรมพื้นบ้าน ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าวัฒนธรรมของผู้เรียน และเชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสาร ถ่ายทอด และอนุรักษ์องค์ความรู้ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ แนวทางดังกล่าวจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพของหลักสูตรให้ตอบสนองต่อบริบทปัจจุบันอย่างรอบด้าน สร้างบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ มีจิตสำนึกรักท้องถิ่น มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และสามารถเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระดับชาติและสากลได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการนำไปใช้ จากผลการวิจัยในครั้งนี้ควรนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและนำไปสู่กระบวนการวิพากษ์หลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาและออกแบบหลักสูตรในประเด็นที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยมีความคาดหวังและความต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- การจัดหางาน, กรม. (2567). *ทิศทางการตลาดแรงงานไทยในอนาคต*. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2567, จาก https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/lmia_th/1518f36b23b0da4e6a26fb1a5ae262d6.pdf
- ธีรนนท์ ต้นพานิชย์ และคณะ. (2567). ศึกษาความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา. *วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนา มนุษย์*, 8(1), 40.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 13 ธันวาคม 2567, สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2567, จาก www.ubru.ac.th.
- เมษา นวลศรี และคณะ. (2565). *การสำรวจความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ด้านการจัดการเรียนการสอน)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2567). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2558*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2567, จาก <https://quality.sc.mahidol.ac.th/tqf/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). *แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.onec.go.th/th.php/page/category/CAT0000018>
- สมนึก ภัททิยธนี. (2560.) *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กทม.: ประสารการพิมพ์.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika Journal*, 16(3), 297-334.